

ISZÁNTÁUL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
 Helyben házhoz hordva: Vidékre postán szállítva.
 Egész évre . . . 36 korona Egész évre 40 korona
 Negyedévre . . . 9 korona Negyedévre 10 korona
 Egyes szám ára 16 fillér.

Politikai napilap

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. Telefon: 2-63.
 A szerkesztőség kéziratok visszafizetését és hirdetések a
 kiadójához intézendők.

Wekerlét újból kinevezte a király.

Királyi kézirat: a választójog kiterjesztése, befolyás a közös ügyek intézésére, felhatalmazás a Ház feloszlatására.

Budapest, május 6. (Saját tudósítónktól.) A Magyar tudósító jelenti: Ő császári és apostoli királyi Felsége az alábbi legfelső kéziratot méltóztatott legkegyelmesebben kiadni:

Kedves dr Wekerle!

— Fontos szociális, halasztást nem tűrő politikai és gazdasági kérdések megoldásának, a magyar nemzeti állam kiépítésének és érdekei megóvásának nagy feladatai hárulnak ránk a mai nehéz viszonyok között. E nagy célok elérése a nemzet egész erejének kifejtését teszi szükségessé és ezért a produktív munkálkodás érdekében kívánatosnak tartom, hogy a **választójog kiterjesztése**, amely a politikai és társadalmi köröket folyton izgalomban tartja, kölcsönös megértéssel mielőbb oly értelemben valósuljon meg, amint azt 1916. évi április 28-án kelt leiratomban jeleztem.

— Sértetlenül biztosítani kívánom magyar kormányom törvényes **befolyását a közös ügyek intézésében és élénk vágyódásom, hogy az eddigi kormányom által felállított s általam jóváhagyott programm teljesen megvalósuljon**. Ha ez sajnálatomra és várakozásom ellenére kölcsönös megegyezéssel elérhető nem lenne, úgy bármennyire mellőzni is óhajtom az új választást a háboru tartama alatt, **felhatalmazom Önt és kormányát, hogy a választójogi kérdés és a kormány programjának biztosítása érdekében új választásokat vehessen igénybe**.

— Ez alapon újból kinevezem Önt magyar miniszterelnökkommé, illetve eddig is viselt állásában megerősítve, a kormány újjáalakítása iránti előterjesztéseit elvárom.

Kelt Badenben, 1918. évi május hó 5-én.

KÁROLY s. k.
 Wekerle s. k.

A királyi kéziratot a hivatalos lap szerdai száma fogja közölni.

Nemzetnevelésünk kérdései

Irta Ember Károly.

A Magyarbirodalomban a nemzeti élet alapjait szent István, első apostoli királyunk rakta le s szervezte a nemzetnevelést. A keresztény magyar királyság megalkotásával a keresztény Nyugat kulturájának minden iskolaiügyi intézménye nálunk is felvette a nagy nemzetnevelő munkát, hogy a keresztény nevelés szellemével nemzetet fentartó, éltető erényeket plántáljon a magyar szívekbe.

Akiket az ugynevezett nemzetközi felfogás gondolatai meg nem fertőztek, el nem vakítottak, nem térhetnek ki az igazság érvényének elismerésétől. Áll az igazság, hogy csak a keresztény kultúra biztosíthatja továbbra is a magyar nemzeti állam életét és fejlődését. E biztos nevelési alap megbolygatása indokolatlan, sőt azt a veszélyt is előidézheti, hogy a tetszetősnek látszó modern tanügyi berendezkedésekkel a magyar faj nemzeti szellemét, öntudatosságát áldozzuk fel. Már pedig állami élet nemzeti szellem, nemzeti öntudat nélkül csak homokra épített alkotás, melyet a legkisebb megpróbáltatás is halomra dönthet.

Amidőn tehát a hitfelekezeti isko-

lák jogát az élethez e haza határai között ősi jogon követeljük és fentartani kívánjuk: a legtisztább hazafias érzés az indító oka eme megfontolt, meggyőződéses cselekedetünknek. Félre minden alattomos támadásokkal és szándékokkal, melyek újabban csak azért, mert a magyar kormányok régi mulasztásaiból egyes nemzetiségi vidékeken hazaáruló tanítók is voltak és vannak, kétes értékű iskolai nevelő oktatás is érvényesülhetett, a hitfelekezeti iskolák megsemmisítésére törek.

Egy ezeréves nemzeti étellel kipróbált és megerősített nevelési rendszer lényegét ujjal cserélni fel, épen hazafias szempontból volna nagy, könnyelműség.

Jogunk van, hogy saját meggyőződésünkre hivatkozva, lelkiismeretes védelmezői legyünk a Magyarbirodalom területén a keresztény szellemű nemzetnevelő és oktató iskoláknak.

És ezért nem vagyunk a kortól elmaradottak. Nem vagyunk a sötétség lovagjai. Nem vagyunk tudatlanok. Sőt, a kor színvonalán állunk. Értjük és követjük a kor intőszavát. Tudásunk értékes, mert a lelkes önzetlenség, a mindent átható szeretet, nem gyűlölet és elvakultság, hanem tiszta humaniz-

mus, felebaráti szeretet befolyásolják cselekvéseinket, döntik el megfontolásainkat és elhatározásainkat.

A hitvallásos iskolák ellen küzdő áramlat minden tételei, érvei is nyugatról jutottak hozzánk. Igen ám, de ott nyugaton már száználmas rombolásait láthatjuk e felfogásnak. Tehát a tapasztalat tényei meggyőzőleg követelik, sürgetik a konzekvenciák levonását, mely nem más, minthogy Isten nélkül nincs tökéletes emberi élet, nem állhat fenn nemzet, mert megszűnik a nemzet életét adó és tápláló kötelességérzet, tisztelet és szeretet.

A magyar nemzet állami érdekeit a hitvallásos nevelőoktatás szolgálja önzetlenül és a legbiztosabb sikerrel. A háborus viszonyokkal felfedett szomorú tanulságok ám kötelezzék az állam intéző tényezőit arra, hogy határozottsággal és következetes szigorral érvényesítsék az állami ellenőrzést minden hazai iskola munkája fölött, de különösen ott, ahol az iskola jellegének címen és jogán a magyar nemzeti állam ellen törvő hazafiatlan irányu nevelés is rejtőzik.

Igy elsősorban hangsúlyozzuk, hogy a róm. kath., valamint protestáns tanítóképzők kivétel nélkül magyar tan nyelvűek és a keresztény szellemű

nemzetnevelés intézetei. Nem engedhető meg a jövőben, hogy hitfelekezeti tanítóképző más tannyelvű lehessen e haza határai között, mint magyar. Ezt megkívánja az állam tekintélye és az egységes tanítóképesítés elve. Hogyan történhetik az meg, hogy a haza határai között szerzett tanítói oklevelet az egységes érvényű alkalmaztatás végett nosztrifikálni legyen szükséges. Tanítói oklevél nosztrifikálásáról csak a külföldön szerzett tanítói diplomára vonatkozólag lehessen szó. Idegen állam nyelvén tanítókat kiképezni, képesíteni, oklevelet kiállítani a magyar állam területén, több a nemzetiségekkel szemben megengedhető, legmesszebb menő toleranciánál. Ez nemzeti mivoltunknak oly megtagadása, aminőhöz hasonló a nyugati államokban elő sem fordulhatna, nemhogy törvényesen megengedtessek. Megengedhető csak az, hogy a magyar mellett esetleg más tannyelvű oktatásra is képesítsenek a képzők.

Azok az iskolák, melyek a nemzeti állameszmét veszélyeztető szellemben tanítottak, kivétel nélkül államosítandók. Az erre vonatkozó erélyét a tanügyi kormányzat minden hazáját szerető, híthű katolikus tanító örömmel látja és nemzeti büszkeséggel üdvözli.

És amikor a nemzeti nevelés érdekében mindezt sürgetjük is, kívánjuk azt is, hogy a tankötelesek beiskoláztatására több szigor fordítassék és elegendő számú iskoláról történjék gondoskodás. Az ismétlődő és tanoncoktatás, valamint az ifjuság és a felnőttek gyakorlatias továbbképzése intézményesen fokozandó.

A magyar nemzet törvényhozói lássák be, hogy a háboru első tanúsága: hogy a nemzetnevelés égető kérdéseit a legsürgősebben megoldani szükséges, vagyis jelszó: áldozni és minél többet áldozni a köznevelés céljaira, hogy a magyar nemzeti állam teljes kiépítése minél előbb valóra váljék!

A király a magyar nemzeti hadseregről.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) A hivatalos lapban királyi kézirat jelenik meg a legéőzelebb, mely bejelenti a magyar állam egyik legerősebb alapjának megvalósulását. Királyi szó igéri meg a magyar nemzeti hadsereg felállítását s a király a belső magyarosítás új irányát jelöli meg.

Arról is szó van, hogyan juttassák a nemzet tudomására azt a királyi akaratot, hogy Bosznia-Hercegovina a magyar szent korona országaihoz csatoltatik.

Ha a királyi kézirat nem utalna erre, akkor Wekerle fogja bejelenteni ezt a kormánynak a képviselőházban bemutatkozása alkalmából.

Királyi felhatalmazással fogja bejelenteni Wekerle azt is, hogy ő Felsőézentul huzamosabb időt fog a magyar fővárosban tölteni.

A Bourbon-pármái királyi hercegi család Magyarországon birtokot vásárol.

René királyi herceg Nagyváradon.

Egy nagy királyi család fiatal sarja lakik pár nap óta az ősi rezidencia jobbszárnyán, az első emeleten. René Bourbon-pármái herceg, a királyné bátyja ez, Őfelsége vezérkarába beosztott százados, barnaszemű, nyulánk, komoly és kedves férfi, nekünk magyaroknak jóbarátunk.

Nem titok, hogy az egész királyi család beleértbe a Bourbon-pármái herceget, a legnagyobb szinpátiával nézi Magyarország hű és dolgozó népét, csodálja és elismeri háborus vitézségét és páratlan hadi teljesítményeit. Hogy ez a rokonszenv kölcsönös, bizonyítja ezt a királyi levél körül keletkezett kavarodás, amelynek megítélésében a magyarság képviseli a monarchiában a leglojalisabb, a leghelyesebb álláspontot. A királyi családnak, nem kell titkolni, ez az állásfoglalás, a magyarságnak ez a melléállása jól esett s a hála és a rokonszenv vezette ide közzénk ezt a kedves királyi herceget, aki a király engedélyével most körülnéz Magyarországon, utazik, utazás és vadászás közben lassan megismeri ennek a sokat szenvedett, királyiért és hazájáért folyton harcoló magyarságnak egész jelenét és jövőjét.

Gróf Széchényi Miklós püspök vendége a királyi herceg. Ismeri régtől fogva a püspököt, amint ismeri az egész királyi család s a legutóbbi évek eseményei bizonyítják, hogy mindnyájan nagyon szeretik a nagyváradi egyházmegye fejét, akivel családiasan, fesztelenül beszélget a királyi herceg. Hogy éppen Nagyváradra jött René királyi herceg, az eredeti céljával nagyon is összevág, mert itt érheti azt el legjobban, hogy az országnak egy nagy, etnikailag érdekes darabját, ahol az alföldi szinmagyarságon megtörik az oláh áradat hullámverése, Biharországot s Erdély kulcsát megismerheti. Ez az ut egyszerűen összeköttetésben áll egy másik tervvel: a Bourbon-pármái család Magyarországon vásárol birtokot s idejének nagy részét Magyarországon, saját birtokai tölténé.

A királyi herceg most tanul magyarul s kitűnően halad nyelvünk elsajátításában. Nemcsak ő, hanem mindnyájan a királyné testvérei igyekeznek magyarul megtanulni. A legnagyobb nyelvtalentum kérségenkívül Zita királyné, akivel Erdődy Tamás gróf, a király katonai irodájába beosztott táborigaznádós, a királyi herceg kísérője ez előtt 10 évvel találkozott s akkor mit se tudott magyarul, ma pedig, rövid két év lefolyása alatt, hihetetlen szorgalma és kitarása révén, hibátlanul beszél a szép magyar nyelven.

René Bourbon-pármái herceg vallásos nevelésben részesült, s egész életében munkához szoktatták nemcsak őt, hanem valamennyi tagját a családnak. A 15 éves dragonyos ezredben s egy vadászszázalóban teljesített katonai szolgálatot, majd a hetes dragonyos ezred kötelékében harcolta végig az egész olasz offenzívát s jelenleg, mint már irtuk, Őfelsége vezérkarába van beosztva.

Ideérkezését tehát részint érzelmi szempontok diktálták, részint gyakorlati tervek kivitele. Brém Lőrinc kanonok fogadta őt a bérmaköruton levő Széchényi Miklós gróf megyés püspök képviselőjében, s innen ment el a herceg dumbravai vadászterületekre. — Akiknek vele érintkezni alkalmuk volt, hallhatták az elismerés meleg szavait tőle, amikor kiemelte, hogy a magyarság a legutóbbi időkben milyen szépen viselkedett az uralkodó családjával szemben. Minden iránt érdeklődik s neki valóban komoly studium ez az ország és népe.

A vasárnapot Nagyváradon töltötte a királyi herceg. Erdődy Tamás gróf kíséretében megtekintették még a szent mise előtt a gróf Széchényi Miklós püspök által renováltatott kápolnát, azután résztvettek a szent misén, amelyet Lopussny Gyula kanonok celebrált. A jelenlevő hívők látták a királyi herceg arcán a mély áhitatot és vallásoságot, a püspöki baldachinban látták őt térdelni és buzgón imádkozni. A királyi herceg a mise végeztével megtekintette a kincstárt, amelynek ritkaságai és szépségei szemmelölthetóleg meglepték. Megnézte a Széchényi Miklós gróf püspök által készített remek monstranciát, amelyben egy briliánsokkal kirakott kereszt keltette fel figyelmét, tettett neki Schlauch Lőrinc biboros szinarany kelyhe, a polentári monstrancia, amely Schlauch biboros gyűrűjével díszített. Kivette előtte s átadta a királyi hercegnek Lobotka Pál sekrestyés azt a szinarany edényt, ebben a vattát őrzik, amelylyel a király koronázása alkalmával a felkenésre használt olajat gróf Széchényi Miklós püspök letörölte. A királyi herceg megnézte az arany betűs dátumot: 1916 december 30 ragyogott élje. A templomba visszamenve Brém Lőrinc kanonok kivette Szent László hermájából a szent király állcsontjának egy részletét befogadó edényt a hivatalos pecséttel s elmondotta annak ismert eredetét, amit a királyi herceg áhitattal és figyelemmel hallgatott végig s végül megköszönte Brém Lőrinc kanonoknak páratlanul előzőkeny, tömör, világos és szellemes felvilágosításait.

A királyi herceg kísérete egyedül Erdődy Tamás gróf, ő felsége katonai irodájába beosztott táborigaznádós, a megyéspüspök unokaöccse, aki a királyi hercegre nézve nélkülözhetetlen. Egyeneslelkű, előkelő műveltségű magyar főúr, egyike a legkiválóbb katonáknak, egy művészi képességekben a dilettantizmust messze felülmúló család sarja, akinek fontos, nemzeti szempontból nagy és hálás szerep jutott osztályrészül. Nála is volt a királyi herceg több ízben s az ő felvilágosításai, utmutatása és kalauzolásh révén szerette meg a magyarokat a királyné bátyja.

Vasárnap Malatinszky Lajos főispánt látta vendégül a királyi herceg s a közéleti viszonyokról folytatott a főispánnal hosszas megbeszélést.

Vasárnap délután a városban tettek sétakocsizást René Bourbon-pármái herceg és

Brém Lőrinc kanonok, akit a királyi herceg nagyon megkedvelt. Ő ismertette meg Szent-László városával, városunkkal a láthatóan érdeklődő vendéget.

Hétfőn Füzesgyarmatra utazott a királyi herceg, ahova *Blankenstein* Pál gróf, a Nagyváradon is ismert előkelő békésmegyei földbirtokos, kitérő gazda, dragonyos főhadnagy hivta vendégül. Ma érkezik vissza Nagyváradra, ahol, mint Erdődy Tamás gróf százados megjegyezte, még gyakran fogjuk látni a Bourbon pármái herceget. Nem lehetetlen, hogy a tervezett birtokvételnél a vászítás Biharmegyére esik.

René herceg tegnap este Püspökladányból személyvonattal indult Nagyváradra, itt azonban ma hajnalban nem szállt ki, hanem tovább utazott Révre, hová ma reggel érkezik meg. Révről gyalog kirándulást tesz a kir. herceg a káptalani Tizfaluban levő pisztrángozóhoz, ahová a káptalan hivta meg s a meghívást a herceg készséggel fogadta. René herceg gróf Erdődy Tamás kíséretében utazik.

Nagyváradon csatlakoztak hozzá gróf Széchényi Miklós püspök, az udvari papság, továbbá a vendéglátó káptalan kíséretében *Lopusny* Gyula és *Brém* Lőrinc kanonokok. A tizfalusi kirándulásról a társaság ma este érkezik haza, megérkezés után vacsora a rezidenciában s René herceg az éjjeli gyorsvonattal utazik el Nagyváradról Budapestre.

Egy nemes gesztus.

Gróf Széchényi püspök és a postán eltűnt ezer korona.

Közöltük a napokban *Siket* Traján posta és távirda főigazgató felhívását a közönséghez, melyben leírta, hogyan károsult meg a posta egyik tisztviselője. Egy ismeretlen nő egy ezerkoronást akart felváltatni, a tisztviselő tévedésből 100 darab 10 koronás helyett száz huszkoronást olvasott le neki, a mit az illető hölgy eltett és sietve távozott. Az eset valóságos csapást jelentett a szegény tisztviselőre, mert neki a sajátjából kellett volna megtérítenie a túlfizetett ezer koronát a posta kincstárnak. Ez a veszedelem pedig nagyon is komolyan fenyegetett, mert az ismeretlen nő, bár otthon feltétlenül észre kellett hogy vegye a tévedést, napokon át nem jelentkezett.

Mikor s pénzt nem hozta vissza a jogtalanul gazdagodó, *Siket* főigazgató az egész esetet nyilvánosságra hozta és a közönség támogatását kérte a tettes kinyomozása körül.

Gróf Széchényi püspök a Tiszántulból olvasta a felhívást s megsajnálta a szerencsétlen tisztviselőt. Azonnal leült íróasztalához és egy borítékban ezer koronát küldött *Siket* Traján főigazgatónak azzal a kérelemmel, hogy a pénzt fordítsa az eltévedt ezer korona helyreállítására, ha pedig a pénzt visszahozzák, más jótékony célra.

Siket Traján a püspök nagylelkű adományáért, melyet igazi főiri gesztussal és főpapi nagylelkűséggel nyújtott át segítségül, meghatva mondott köszönetet s közölte az örömhírt a tisztviselővel, akit természetesen valósággal boldoggá tett az igazi nemes lélekre valló segély. A püspök adománya ma a posta eseménye s mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel beszélnek gróf Széchényi Miklós püspök gyönyörű eljárásáról.

Hol legyen az ipari szakiskola?

Az ipartestület kérelme a városatyákhoz.

Nagyvárad város kézműiparosai körében nagy visszatetszést keltett a város tanácsának azon határozata, hogy ez állami fa- és fémipari szakiskola céljaira a Nagypiac térek azon részét jelölje ki, ahol jelenleg a cirkusz van elhelyezve, holott erre a területre a már régen tervezett ipari vásárcsarnokot tervezte az ipartestület.

Ez a terv nemcsak az iparosság, de a környék kereskedőinek ellenzésével is találkozik, mert ha ide építik fel az ipariskola palotáját, annak környékén teljesen megbénul a forgalom s az egész környék, amely pedig századok óta Nagyvárad forgalmának gócpontja volt, kihalttá válik. Míg az ipari szakiskolának az a része is teljesen megfelelne, amely Zöldfa-utca végén, a Echerollesház háta megett terül el.

Az ipartestület a következőkben tartja szükségesnek a város közönségét tájékoztatni a következőkről:

Az ipartestület 1912. év szeptember hó 26-án kelt határozata szerint elhatározta, a Nagypiacon egy ipari áruccsarnok felállítását, a célra kérte a Nagypiacon, a Kossuth- és Zöldfa utca végén levő négyszöget, kérte pedig azon okból, mert ez a hely ősidőktől fogva az iparosok áruló helye volt s mint ilyen körül fejlődött századokon át egy kereskedelmi központ, mely Zöldfa-utca és Kossuth-utcai ősi kereskedelmi házaiból és a Nagypiac Kossuth-utcai kereskedelmi házaiból áll.

Most, hogy az állami fa- és fémipari szakiskola felépítése aktuálissá vált, a város tanácsának szeme ezen területre vetődött, elfeledve azt, hogy mi azt hat év előtt kértük már s legujabban április 28-án egy monstre küldöttségben felkértük Nagyvárad város polgármesterét, hogy ezen fontos ipari és kereskedelmi érdekünket vegye pártfogásába, aki azt készséggel meg is ígérte. Sajnos azonban, a május 3-án tartott tanácsülésben ezen jól felfogott ipari és kereskedelmi érdek a tanács többsége által leszavaztatott és így azon előterjesztés kerül a csütörtöki közgyűlés elé, hogy az ipari szakiskola helyének ezen terület engedtesék át.

Ezen indítvány ellen nemcsak a város összes iparosainak és kereskedőinek állást kell foglalnia, de állást kell foglalnia a város minden polgárainak is, mert ez nemcsak ipari és kereskedelmi érdek, de általános közérdek, mert tagadhatatlan tény, hogy egy nagy terület elfoglaló szakiskola, amelynek csak egy frontja van, a több melléképületek, mint műhelyek, raktárak és gyári helyiségekkel lesz elfoglalva, egy teljesen holt területet jelent, mint p. o. a budapesti ipariskolával kapcsolatos József-körúti Technológiai Iparmúzeum, amelynek Népszínház-utcai és Észterházy utcai része egy teljesen kihalt terület, ahol örökre lehetetlenné van téve minden kereskedelmi alakulat.

Az ipari szakiskolának itteni felépítése Kossuth-, Zöldfa utca és Nagypiac-téri kereskedelmi házainak teljes megsemmisülését vonná maga után s Nagyvárad kereskedelme és ipara annyira szétszóródna, hogy a vidékkel nem bírná a versenyt felvenni s így lassan tönkremenne; a várost is súlyosan érintené, mert tagadhatatlan tény az, hogy Nagyvárad város háztartása az iparos és kereskedő osztályra van utalva.

Éppen azért méltán csodálkozunk kell *Lukács* Odön polgármesterhelyettes ur mostani állásfoglalásán, holott 1912-ben ipartestületi helyiségünkben megtartott értekezleten lel-

kes hive és pártfogója volt az ezen területen felépítendő ipari áruccsarnoknak, mint azt az alábbi jegyzőkönyvi kivonat is mutatja:

„*Lukács* Odön adóügyi tanácsos örömmel veszi a bizottsági tagságot, s igéri, hogy az eszme keresztülvitelében készséggel áll az ipartestület, illetve annak rendelkezéseire, Igen meleg és elismerő hangon szólott az indítványról, melynek megvalósítása esetén hiszi, hogy a város minden iparos polgára előnyét fogja látni. Nem hiszi, hogy a város ezen nagy jelentőségű intézmény elé gátat emelne, mert bár ez pénzügyileg érinti a várost, ennyi áldozatot már csak azért is meg kell hozzon, mert az a város szellemi s rendezési szempontjából előnyös. Lényeges, hogy igazolja be az ipartestület, hogy az iparos áruccsarnok a város összes iparosainak érdekében áll, mely esetben annak megvalósítása rövid időn belül megvalósulhat.”

Mindezek után hálás köszönet *Rimler* Károly polgármester ur és dr *Thury* László főügyész uraknak, mint ügyünk támogatójának, s egyben felkérjük a többi tanács tag urakat, hogy a csupán szellemi szempontból kérésünk ellen való állásfoglalásaikat megváltoztatni és a város érdekében ügyünket mint a város érdekét pártolni sziveskedjenek, annyival is inkább, mert iparcsarnokunk négy frontjával, sokkal imponásabb palota lesz, mint az ipariskola gyári és műhelyi frontjával.

Egyébként kérjük a város képviselő testület tagjait is, hogy céljaink kézenfekvő közérdekét tekintve, beadványunkat pártolni sziveskedjenek, mert ezzel a város iparos és kereskedői érdekei mellett, a város haladását, fentartását és megerősítését is szolgálják.

Nagyvárad, 1918 május hó 6-án.

Tisztelettel:

Az ipartestület elnöksége.

Magyar gyermekek tengerparti nyaralása.

A főispánnál tegnap értekezlet volt, amelyen megjelentek: *Vasady* Lajos dr királyi tanfelügyelő, *Gramma* Döme h. tanfelügyelő, *Bitzó* János igazgató, *Réz* Mihály felügyelő-igazgató, *Várad* István szerkesztő, *Singlár* Gyula forgalmi főnök, *Papp* János dr szerkesztő, *Szűts* Dezső hirlapíró.

Edelmann Menyhért dr igazgató előadást tartott arról, hogy a magyar gyermekeket hat heti szabadságra Abbáziába, Lovranába s a környékbeli tengeri fürdőkre küldjük, hogy erőt gyűjtsenek, viszont osztrák gyereket 6 hétre 60 koronáért fogadjunk ellátásra. Legalább 2 gyermeket kell elfogadni, Nagyváradra 2500 gyermeket küldenek s a propagandára a tanítókat kérték fel. Lesz még egy ankét a nőegyletekkel és leányklubokkal kibővítve.

Az értekezletnek *Debreceny* Lajos dr főispáni titkár a főispán helyett értékes és hasznos felvilágosításokat adott.

Vasady Lajos tanfelügyelő felemlítette, hogy a megyében a legzsírosabb községek kimaradtak a vendégfogadók közül, talán azért, mert nem vezet vasut oda. De a falu elviteli, ha kell, az idegen gyerekeket kocsin is. Intézkedés történt, hogy ez reperáltassék.

VARRÓLÁNYOK és TANULÓLÁNYOK
jó fizetéssel felvételnek
KESZTENBAUMI JULISKA
fűzőszalonjában Rákóczi-ut

A román békeszerződést 48 óra alatt aláírják.

Burián külügyminiszter Vilmos császárnál.

Budapest, május 4. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Itteni beavatott politikai körök azt hiszik, hogy ha valami meglepetés közbe nem jön, a formális román békeszerződés aláírása 48 óra alatt megtörténik. Burián külügyminiszter Bécsbe való visszaérkezését szerdára várják, vele együtt Bécsbe érkezik Kühlmann államtitkár is. Bécsből Burián Berlinbe fog utazni, hogy Vilmos császárnál és Hertling kancellárnál bemutatkozó látogatást tegyen.

Angol-francia-olasz hármasszövetség.

Budapest, május 2. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Züricher Post jelentése szerint francia-angol-olasz hármasszövetség van alakulóban, amelyet elsősorban és főleg Olaszország követelt, hogy így egyenrangú szövetség legyen mindkét hatalommal, amelyek eddig jogait, érdekeit nem igen vették tekintetbe. Az új hármasszövetség azt is jelenti, hogy Olaszország végleg le-tett arról, hogy a központi hatalmakkal a szövetségi viszonyt a jövőben helyreállítsa.

A finn fehér gárda Pétervár előtt.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Stokholmból jelentik: Hírlik, hogy a finn fehér gárda átlépte az orosz határt és már csak 20 kilométerre van Pétervártól. Az orosz fővárost minden támadás ellen kellően megerősítették, a védelmi intézkedéseket Schwarcz tábornok intézi, aki fontos szerepet játszott annak idején Przemysl elfoglalásánál.

French tábornagy India alkirálya.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) A Reuter ügynökség jelentése szerint az angol király French tábornagyot India alkirályává nevezte ki.

A négyes honvédek kiállítása.

A négyes honvédek művészei már megérkeztek s nagy tevékenységet fejtenek ki a négyes honvédek kiállításának rendezése körül. Sidló szobrászművész, Walleshausen festőművész, Lestyán Béla tanár saját munkáikat hozták a kiállításra s ők teljesítik a művészi rendezés nagy munkáját.

Az egész négyes pótzászlóalj részt vesz ezen az ünnepen, mert a pótzászlóaljnak nemcsak azon tagjai jelennek meg, kik a mögöttes országokban vannak, hanem a harctéren küzdő összes alakulatok képvisel-tetik magukat. Nagy sürgés forgás van a vármegyeházán, hogy a fogadtatás az ünnepélyhez méltó legyen.

Művészi látnivaló bőven van, s a kiállított tárgyaknak szűkek a vármegyeház termei.

Az ünnepély programja a következő:

Május 9-én ünnepélyes megnyitás délelőtt fél 11-órakor.

Műsor a következő:

1. Keler Béla: Magyar ünnepi nyitány.
2. Hevessy Ernő: Megnyitó beszéd.
3. Scharf: Opera és ballet részletek.
4. Lehóczky Árpád hdgy.: Kratochwil népe. Szavalja Bihari Ákos.
5. Fucsik: Ünnepélyes induló.

Május 12. vasárnap délelőtt fél 12-kor.

1. Scharf: Koronázási hódoló induló.
2. Rossini: Nyitány a Tell Vilmosból.
3. Ganne: Huszár keringő.
4. Popy: Suite de ballet. a) Mazurka, b) Pizzicato, c) Valse, d) Largot, e) Galoppo.
5. Serly: Palocz-Rhapsódia.

Május 14-én, kedd délután 5 órakor.

1. Thomas: Nyitány a Mignon-ból.
2. Puccini: Részletek a Bohémekből.
3. Ismertetés.
4. Wagner: Részletek a Bolygó hollandi-ból.
5. Leoncavallo: Nagy ábránd Paggiacci.
6. Meyerbeer: Nagy ábránd Hugenották.

Május 16-án, péntek délután 5 órakor.

1. Mozart: Nyitány a Figaro lakodalmából.
2. Hársfa előadás: Seregély Ermike.
3. Swindsin: Románc hegedűre zenekar kísérettel Nagy Ferenc honv. fhdgy és a honv. zenekar.
4. Ismertetés.
5. Oelschlegl: Trio hegedűre, hárfára és gordonkára, Nagy Ferenc, Albert Ede, Kürti István.
6. Lehóczky Árpád: Levél a Doberdóról zenéjét írta Várady Aladár, éneklő Bihari Sándor.
7. Grieg: Solvejg dala, norvég tánc, játsza a honvéd zenekar.

Május 19. vasárnap délelőtt fél 12-től.

1. Suppi: Nyitány A szép Galathea-ból.
2. Schubert Berté: Részletek a Három a kislány-ból.
3. Délibes: Részletek a Coppélia című balletből.
4. Bayer: Részletek a Babatündérből.

Május 20. Pünkösd hétfő, délelőtt fél 12-től:

1. Bokor: Magyar ünnepi nyitány.
2. Géczy: Virág esőben, hangverseny keringő.
3. Bizet: Ábránd a Carmen-ből.
4. Beleznyay: Elementek már a katonák, dal.
5. Váradi: Károly király induló.

Krajtsovits János alezredes Nagyváradon.

Rég nem látott vendége érkezett tegnap Nagyváradnak. Krajtsovits János alezredes, a váradi háziezrednek Nagyváradon és Bihar-megyében széles körökben ismert kiváló parancsnoka.

Krajtsovits alezredes még a régi béke- napokban, az ezred Bécsbe helyezésekor távozott el Váradról, ahova azonban ma is számos baráti és családi vonatkozások fűzik és még most is a régi szeretettel gondolnak az ő gavalléros és rokonszenves alakjára. — Mint zászlóaljparancsnok élénk részt vett az ezred küzdelmes napjaiban és nem egy alkalommal vezette győzelemre a 37-es zászlót. Legutóbb a vaskoronarend III. osztályával tüntették ki.

Hosszu frontszolgálat után átvette a 37-es pótzászlóalj parancsnokságát és ebben a minőségben, mint kiváló szervező talentum, fáradhatatlanul, erélyesen, de az igazságosság és méltányosság elveinek feltétlen érvényesítésével fejt ki értékes katonai munkásságát.

Ez alkalommal a 37-es Hadialbum-propaganda szólitotta Nagyváradra és ezzel kapcsolatban tegnap dr. Fekete Ferenc főhadnagy kíséretében látogatásokat tett a város katonai és polgári társadalmának vezetőinél. — Mindenfelé a legnagyobb szeretettel és melegséggel fogadták a háziezred káderparancsnokát, akinek személyes megjelenése bizonyára sokat fog lendíteni a 37-eseknek a Hadialbum és ezzel kapcsolatos árvaalapja érdekében megindított és eddig is szép eredményeket felmutató mozgalom sikerén. Krajtsovits alezredes rövid időt tölt Váradon és még holnap reggel visszautazik Belgrádba.

Ingyentej.

Ebben a szegény világban ki sem lehet fejezni, mit ér egy fél liter tej naponta egy kicsi gyermek életében. Akik csecsemővédelemmel foglalkoznak, azok tudják csak ennek nagy fontosságát.

A Kath. Nővédő Egyesület tapasztalja, hogy védenői gyönyörűen fejlődnek s így egy életerős nemzedék felnevelését mozdítják elő, mert a Vörös-Kereszt nagylelkű támogatásával abban a helyzetben vannak, hogy tejet juttathatnak a csecsemőknek. Egy évvel ezelőtt indította a mozgalmat a Vörös-Kereszt, lelkesen buzdítva a közönséget, hogy napi 4 fillér adományát hozza meg a csecsemővédelem érdekében.

A lelkes felhívás visszhangra talált és szép összeg jött össze, de lassankint elfedektek róla és már már megszűnt ez a nagy horderejű akció.

A Kath. Nővédő egyesület a maga kebelében mindent megtesz az ügy érdekében. Agitál, lelkesít. Ismét híveket toboroz a napi 4 fillér, havi egy kor. 20 fillér áldozat mellett. A testvér egyesületek átértéssel karolták fel az ügyet. Az Urnök kongregációja csatlakozott teljes számban hozzá. Most az iparosnők kongregációjának tagjai folytatják a taggyűjtést szép eredménnyel. Így remélhetjük, hogy a Vörös-Kereszt egylet továbbra is eltudja tejjel látni az egyesületet.

Itt e helyen is felkérjük ismételtlen a jólelkű emberbarátokat, ne hagyják a szegény hadbavonult véreink gyermekeit elpusztulni, juttassák az igazi csecsemő táplálékhoz fillérekkel.

A hadapród iskola tisztai asszonyai átérve az ügy fontosságát, teljes számban járultak hozzá: Adorján parancsnokné, Szűts-

alezredesné, Barta századosné, Sztankóczy őrnagy, Vermes századosné, Orbánné, — Frenyó főhadnagy, Szabó doktorné, Sorger főhadnagy, Kobek ezredesné, Székely századosné; továbbá Kőrössy Jánosné, Cseprega Erzsike, Papolczy Ferenczné, dr. Márkus Lászlóné, Brán Mariska, Kuchk Endréné, Kőrössy Józsefné, Brán Viola, Satenhauer Árpádné, Szatrán Vincéné, Kozák Jánosné.

Gyönyörű példát ad *Bozóky Gyula* alezredesné is a csecsemővédelemben: havi 30 koronával járul hozzá egy csecsemő tejellátásához.

Hála a jó Istennek, a nehéz idők nem keményítették meg a szíveket, vannak még áldozatkész, önzetlen, jó lelkek, akik felkarolják ezt a nemes ügyet és segítségükkel megmenthetjük, erőssé és egészségessé tehetjük az elfogyott, a meggyengült haza fakadó virágait, a magyar nép szemefényét és reményét: a magyar gyermeket.

HIREK

* **Bérmálás Biharkeresztesen.** Vasárnap Biharkeresztesen osztotta ki a bérmálás szentségét gróf *Széchenyi Miklós* megyéspüspök. A megyéspüspök kevéssel 9 óra előtt érkezett meg a plébániára *Schiffert Béla* püspöki szertartó kíséretében, ahol *Rézmann Márton* esperes plébános hódoló tisztelettel fogadta a főpásztort. Ez a nap az egész község nagy ünnepe volt s a szomszéd egyházközségek lelkészei közül is sokan jelentek meg *Kovács József* kerületi esperessel élükön. D. e. 9 órakor csendes misét, majd szentbeszédet mondott a megyéspüspök s megkezdte a bérmálást. A bérmálók száma 55 volt. A bérmálás után a megyéspüspök visszatért a plébániára s rövid idejű ott tartózkodása után látogatásokra indult. Onnan visszatérve kíséretével hazakocsizott a község lakosainak ovációjára s harangzugás között. Délben a plébánián a község és a környék intelligenciája *Rézmann Márton* esperes-plébános vendégszerető asztalánál díszes ebédre gyűlt össze, ahol az első felköszöntőt a házigazda mondotta a megyéspüspökre.

* **A görög szertartásúak Husvétja.** A gör. katolikus és gör. keleti egyházak vasárnap és tegnap ülték meg Husvét ünnepét. Vasárnap hajnalban nagy egyházi pompával tartották meg az Üdvözítő feltámadásának ünnepélyét, délelőtt 9 órakor pedig a nagyváradai gör. kath. székesegyházban dr. *Radu* Demeter püspök végezte nagy segédlettel az ünnepélyes szent misét. — A többi templomokban is ünnepélyes istentiszteletek voltak az ünnep mindkét napján.

* **Kinevezés.** A király *Bakó István* műszaki főtanácsost miniszteri tanácsossá nevezte ki.

* **Katonai kitüntetések.** A király dr. *Bélteki Lajos* 37. gy. e. beli tart. főorvost a Ferenc József-rend hadiékítményes lovagkeresztjével, bonyhádi *Perczel Aladár* 7. huszárezredbeli századosot és *Szakáll Tamás* 101. gy. e. beli tart. hadnagyot pedig a III. osztályú katonai érdemkeresztrel tüntette ki.

* **Athelyezések.** Az igazságügyminiszter *Gyürky István* élesdi kir. járásbíró a nagyváradai kir. törvényszékhez; dr. *Nagy Béla* élesdi kir. közjegyzőt Temesvárra helyezte át; azonkívül dr. *Mandel József* budapesti kir. büntetőtörvényszéki joggyakornokot a nagyváradvárosi kir. járásbíróshoz, *Tesits* Demeter nagyváradai kir. törvényszéki

joggyakornokot a szabadkai kir. járásbíróshoz jegyzökké nevezte ki.

* **A protestáns nőegylet ünnepe.** A protestáns nőegylet tegnap tartotta meg nagyszabású ünnepélyét a hadiárva részére létesítendő árvaház céljaira. A város különböző pontjain gyűjtőurnák voltak felállítva, amelynél előkelő urasszonyaink és urleányaink gyűjtöttek a jótékony célra, azonkívül az utcákon perselyekkel gyűjtöttek adományokat. A Bémer-tér volt az ünnepély központja, ahol nagy sátrakban hűsítőket, édességeket, rég nem látott sósperecet és csecsebecsüket árultak. Délben és délután 6 órakor a honvéd zenekar sétahangversenyt adott. Délután 5 órakor a közéleti hivatal udvarából egy feldiszipert, felvirágozott kocsi indult körutra a városba, amelyen színes papíruhába öltözött úri leánykák megkapóan szép csoportja foglalt helyet, izléses jelmezekben. Az utcákat, különösen a délutáni órákban, előzönlötte a közönség. A szépen sikerült ünnepély tekintélyes összeget hozott a jótékony célra.

* **A Magyar Bank közgyűlése.** A nagyváradai Magyar Bank r. t. most állította össze 1917. üzletéről zárszámadását és mérlegét, amely számot ad az elmúlt év eredményéről. Az intézet május hó 15 én délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését saját helyiségében.

* **Ma temetik Kubinyi Lászlónét.** A boldog házasságot kellő közepéből kiragadott *Kubinyi Lászlóné* Miskolczy Lili holttestét vasárnap szállították Berettyóújfaluból Nagyváradra az apai házhoz, ahol díszes rava talra helyezték. A gyászborult családot a város és megye előkelő társadalmi elhalmozta részvételének megalapozott jeleivel személyesen, levélben, telefonon és táviratokkal. Összesen körülbelül 300 részvétnyilatkozat érkezett a Szalárdi-utcai Miskolczy házba. Részvétüket fejezték ki: *Széchenyi Miklós* gróf püspök, *Radu* Demeter dr. g. kath. püspök, *Matatinszky* Lajos főispán, *Lábán* Lajos dr. táblai elnök, *Siket* Traján pt. főigazgató, *Vass* Bertalan dr. főigazgató, *Balás* Elemér dr. törvényszéki elnök, *Vasady* Lajos tanfelügyelő, *Németh* István kir. pénzügyigazgató, *Varró* Domokos műszaki tanácsos, *Rimler* Károly polgármester, *Lukács* Ödön főjegyző és még számosan. A temetés ma délelőtt fél 11-kor lesz, a temetést *Imrik* S. Zoltán c. kanonok végzi. A temetésre megérkezett a férj atyja: *Kubinyi* Tivadar ny. tábornok, utban van a mélyen sujtott férj és *Szunyogh* Albert százados, sógora.

* **Magyar ujság Bukarestben.** Bukarestben, mióta a központi hatalmak csapatai elfoglalták, helyre állott a teljes rend s minden téren érezteti jótékony hatását az öntudatos szervezés. A napokban megjelent Bukarestben az első magyar ujság, „Magyar Hírlap” címen, amelyet örömmel fogadtak az ott élő magyarok.

* **Az Est álhire Bosznia-Hercegovina jövő sorsáról.** A Magyar Tudósító jelenti: Az Est mai számában megjelent az a tudósítás, amely szerint *Wekerle* Sándor miniszterelnök vagy a 48-as alkotmánypárt keddi értekezletén, vagy a képviselőházban való bemutatásakor *Bosznia-Hercegovina* hovátartozandóságáról és a király budapesti hosszabb tartózkodásáról nyilatkozatot fog tenni: minden alapot nélkülöz.

* **A Nyugat-társaság,** amelyre a nyugati szellemi ökölcsepások mindennap rácsafolnak s amely gyökértelen és virágtalan irodalmi nemzedéket szabadított az országra, propaganda-körutat eszközölt Erdélybe és vissza és kiszállott Nagyváradon is. A vonatból azonban elfelejtettek kiszállani a vezetők: a Szolimán szultánként időszakonként a nép között körülvitt *Ady* Endre, aki mint költő életében meghalt vigasztalan reménytelenséggel; *Ignotus*, a göndörfürtű, akinek sorait *Hatvany* Lajos szerint először másodszor nem lehet megérteni, sőt harmadszor se igen, de ha tovább olvassa az ember, akkor megnyílik a Szezám-lakat és az ember egy pincébe esik s nem jött *Kosztolányi* Dezső, aki igazi tehetség, de rosszul érezheti magát közöttük. *Ignotus*, aki csak azért is fenntartja a Nyugatot, láthatta és érezhette volna, mennyire közömbös egy ilyen kultúrvárosnak is az egész Nyugat, amelynek nincs gyökere a nemzeti irodalomban, nincs kapcsolata a magyarsággal, csak a kifelé iparkodók egérfogója, amelyen mulatna a külföld is, ha ismerné őket. Itt voltak ellenben *Móricz* Zsigmond diszmagyar, a jóhiszemű *Schöpplin* Aladár és a szomorú *Babits* Mihály, aki hiába ír, ir, ir. azt, amit ma ír, nem érti sem barát, sem ellenség. Félkilenckor még kongott a terem, *Havas* Irén kisasszony kétségbeesetten tanakodott, mi lesz ebből, de hála az égnek, voltak kint sétáló emberek s kilenckor megkezdődött az est, amelyen mindenki tapsot kapott azoktól, akiknek a Nyugat egyenlő értelmű a Kelettel. *Babits* tapsolták, *Schöpplin* is, aki okos dolgokat mondott, *S. Gervay* Erzsike akarta szép szavalással elfogadtatni a nyugatos műverseket, mint műdalokat. Ezt is megtapsolták a kíváncsiak, akik eljöttek egy irodalmi tévedésből keletkezett társaság szerepléséhez, közömbösen csodálkozva azon, hogy „egy régi ember kopogtat” a koporsóban.

* **Indítvány a városházi hivatalos órák újabb megállapítására.** Nagyvárad város április havi közgyűlésén a polgármester jelentette be, hogy a tanács a városházán a hivatalos órákat továbbra is egyfolytában, reggel 8 órától délután 2 óráig állapította meg. A közgyűlés a tanács ezen határozatát tudomásul vette. A közgyűlés ezen határozata ellen *Balogh* Döme törvényhatósági bizottsági tag tegnap felebbezést adott be, illetve indítványozza, hogy a hivatalos órák reggel 8 tól déli 12 óráig és délután 3 órától fél 6 óráig állapíttassanak meg.

* **Pályázat a Szent József intézetbe.** A nagyváradai Szent József intézet alapítványos helyeire a pályázati határidő *folyo* évi *junius* hó 25-ig tüzetett ki, mely napig bezárólag a keresztlevéllel, iskolai, szegénységi, orvosi és védhimlő oltási, illetőleg újraoltási bizonyítvánnyal, valamint a kézbesítést igazoló egyéb okmányokkal kellően felszerelt folyamodványok az egyházmegyei hivatalba küldendők.

* **Felhívás a borbély és fodrász iparosokhoz!** Értesítem a testületünk kötelekébe tartozó összes borbély és fodrász iparosokat, hogy a folyó hónapra esedékes borbély szappanjuk megérkezett. — Azok átvételére *Ramminger* István, szakosztályi elnöknel három napon belül annál is inkább jelentkezzenek, mert a később jelentkező iparosok, szappan járulékaiktól elfognak esni. Tisztelettel *Czeglédy* Jeremiás elnök.

* **A kamara teljes ülése.** A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara 1918. évi május hó 8-án délután fél 3 órakor saját házában teljes ülést tart. Az ülés tárgyai: 1. Elnök közlése. 2. Az időközben tartott elnöki tanács jegyzőkönyvei. 3. Titkári jelentés az ügyforgalomról és kiküldetésekről. 4. Pénztárnok jelentése. 5. Miniszteri leiratok. 6. Az osztályok együttes ülésének jegyzőkönyvbe foglalt javaslatai: A fa- és fémpipari szakiskola helyének megállapítása. A háborúutáni gazdasági térfoglalás eszközei. A korlátozott felelősségű társaságok létesítése. Az összeférhetlenségi törvény revíziója. A bórkereskedők helyzetének javítása. Nagyszalonta község vámos közutja vámszedési jogának meghosszabbítása. 7. A kereskedelmi alkalmazottak teljes vasárnapi munkaszünete. A vasuti szállítás és forgalom elleni panaszok. 7. Az elnöki tanács indítványa a II-od titkári állásnak meghívás útján való betöltése iránt. 8. A kolozsvári társamara átirata a bányaszabadság tárgyában. 9. Az országos hadigondozó hivatal körlevele a hadirokkantaknak az iparban önállósításuk céljából nyújtható segélyről. 10. A meghívók szétküldése után napirendre tűzött ügyek.

* **Dr. Máthé György gyásza.** Tegnap délután temették el nagy részvét mellett Máthé Jánosné született Moldován Erzsébetet. Az elhunyt dr. Máthé György kir. járásbíró édes anyja volt. A temetésen nagy, előkelő közönség jelent meg. Ott voltak a bíróságok tagjai közül számosan és az ügyvédi karból is sokan. A temetési szertartást dr. Mikula György gör. kath. kanonok, Popeseu Péter főesperes és dr. Papp Gergely püspöki titkár végezték. Az egyházi beszterelés után a diszes ércporsót a négyes fogatu diszko csira tették s nagyszámu gyászoló közönséggel a Rulikovszky-temetőbe indult a gyászmenet, ahol az elhunytat a családi sírhelyen helyezték végső nyugalomra. A nagydiszú temetést Veiszlovits Adolf és Fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte nagy figyelemmel és pontossággal.

* **Nagyvárad Takarékpénztár** értesíti ügyfeleit, hogy a VIII-ik hadikölcsön 6 százalékos és 5 és fél százalékos kötvényeit az annak idején kiadott „pénztári elismervények” ellenében a hivatalos órák alatt kiszolgáltatja.

* **Halálozás.** Sinka Ferenc posta altszövet sulyos gyász érte: neje szül. Halász Mária, életének 56-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Nagy rokonság gyászolja. Temetése ma, kedden, április 7-én délután 3 órakor megy végbe a Kálvária-utca 32. sz. háztól.

* **Kereskedelmi iskolát végzett** pénzügyi gyakorlati bírósági s a gépirásban teljesen jártas leány alkalmazást nyer a Nagyvárad Takarékpénztárban. Gyorsírást tudók, nemkülönben a telekkönyvben jártasak előnyben részesülnek.

Kézimunka nagyipar és raktár! Gobelin Kelim, Sudan, selyem, arany és chemilia hímzések legdivatosabb mintákkal. Előrajzolásokat, kézi hímzést, gyöngyözést, montirozást, monogramhímzést szolid olcsó árakban készíthet. Czellér Imre Nagyáruházában.

* **Poloskairtó Noksín** biztos, kipróbált, megbízható poloskák irtására. Ára 2-40 K, nagy üveg 5 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **Ne dobja ki pénztét uj ruháért,** mert a kitűnően bevált ruhafestékekkel régi ruhadarabjait olcsó pénzért házilag átfestheti. Egy levél ára 50 fillér. Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárában, városháza mellett.

* **Tavaszi szeplők, májfoltok, bőrvörösség, kiütés, mitreszerek** ellen biztos az **IPOKRÉM.** Ára 3 kor. és szappan Vióra átmosó ára 6 korona. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

* **A Nagyvárad Hitelbank r.-t.** tisztelettel értesíti t. üzletfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6 százalékos és 5 és fél százalékos kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiadja.

* **Egy VARRÓGÉP** eladó Szaniszló-utca 50. sz. alatt.

* **Tyukszemirtő** három nap alatt elmulaszt tyukszemet, bőrkeményedést és szemölcsöket. Ára 2 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogériájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7-B.

* **Szép butorozot szoba** kiadó. Cim a kiadóban.

* **Legujabb római levelező-lapok** megérkeztek. Kaphatók darabonként 30 fillérért a „Tiszántúl” kiadóhivatalában.

VILLAMOS VASALÓK és FŐZŐK megérkeztek, remekszép üvegesillatok mindennemű villamos vezeték és égők legolcsóbb napiárban szerelhetők **STERN VILLAMOS VÁLLALATA** Szt.-János-u. 20. Telefon 556.

* **Kiadó üzlethelyiség.** A Zöldfa épületben a volt kávéházi helyiség (körülbelül 300 négyzetméter terület kiadó. Értekezhetni a „Fekete Sas és Zöldfa r.-t.” irodájában, Sas-passage 22. sz. lépcső, I. emelet. Telefon 14-00.

Haltenberger Vilmos kelmefestő és vegytisztító gyárának második számú felvételi üzlete, **Szent László-tér, Dell'ortó cég mellett.** Vállal minden szakmájába tartozó munkát, elsőrendű kivitelben, mérsékelt áron.

* **A Biharmegyei Takarékpénztár** értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6%-os és 5 1/2 %-os végleges címleteit az elismervények beszolgáltatása ellenében az intézet pénztáránál a hivatalos órák alatt átvehetők.

* **Pemete- és hársfamézcukorka** elhárítja a köhögést és rekedtséget, hurutot, kiváló hangtisztító, oldó hatása. Egy csomag ára 1 korona. Kapható Németh Pál Arany kereszt gyógyszerárában, a városháza mellett.

* **Egy üzlethelyiség** Nagyteleky és Arany János-utca sarkán levő házban augusztus 1-rc kiadó. Értekezni lehet Ince-irodában, Bémer-tér 3.

* **Gondnok** alkalmazást nyer a Fekete sas és Zöldfa részvénytársaságnál. Személyes jelentkezés csak délután 3-5 óra között Színház-u. 6 sz.

* **Ór lakással és jó fizetéssel** felvétetik a Fekete sas részvénytársaságnál. Jelentkezni csak délután 3-5 óra között a részvénytársaság irodájában, Sas-passage 22. számú lépcső, I. emelet.

* **Eladó 2 db. nagy kirakat** érceredőny, kisebb-nagyobb tükrövegek, portálkeretek, üzleteltői ernyő keretei vasból, 7-8 méter hosszú pult márványlappal, 2 db. kirakati ablak, továbbá ajtók, gázcsövek, vasrudak, vasoszlop, gázcsillárok stb. Telefon 213.

* **Ruhafesték** valódi két oroszán H védjegyű minden színben kapható. Ára 70 fillér. Viszonteladók árendeménnyel részesülnek. Farkas István „Apolló” drogériája, Rákóczi-ut 7-B.

* **Eladó 80-100000 drb. II. osztályu tégla** kedvezményes áron a Bányasor végén levő Guttman-féle téglagyárban. Értekezhetni a Nagyvárad Kereskedelmi és Forgalmi bankban, Rimánóczy-utca 6. szám alatt.

* **Az Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t.** ezúton értesíti t. ügyfeleit, hogy a VII. hadikölcsön 6%-os és 5 1/2 %-os kötvényeit a pénztári elismervény ellenében a hivatalos órák alatt kiadja.

* **Fényképészeti lemezek, papírok, vegyszerek, előhívók** stb. kapható Farkas István „Apolló” drogériájában, Rákóczi-ut 7-B.

Butorozott szobák kiadók Zöldfa-épület emeletén. Értekezhetni a szobakezelőnőnél.

TÖRLESZTÉSES KÖLCSÖNÖKET

legelőnyösebb feltételek mellett nyújt földbirtokra és nagyvárad házakra az **Egyesült Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyvárad.**

* **Egy ór felvétetik Fekete Sas** részvénytársaságnál.

LEGUJABB.

Élénk tűzérési tevékenység az olasz fronton.

Budapest, május 6. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. (Hivatalos.)

Olasz harctér.

Az élénk tűzérési tevékenység tovább tart:

A vezérkar lónöke.

Heves tűzérési tűz Ypern és Bailleul között.

Berlin, május 6. A miniszterelnökségi sajtóosztály távirata. A nagyfőhadiszállás jelenté:

Nyugati harctér.

Ruprecht bajor trónörökös és a német trónörökös hadcsoportja:

A flandriai harctéren sikeres vállalkozásokat hajtottunk végre. Az ellenség részlet-támadása Lokertól délre megheiusult. Kora reggel átmenetileg heves tűzérési harc volt Ypern és Bailleul közt. A nap folyamán csak a Kammel állott erősebb tűz alatt.

A Lys északi partján a Labasse-csatorna mellett és a Somme mindkét oldalán fekvő csatár egyes szakaszain a tüzevékenység este feléledt. Felderítő harcok és előretöréseink a Hangard melletti, valamint az Abri-monttól délre fekvő ellenséges állásokban foglyokat eredményeztek.

Albrecht württembergi herceg hadcsoportja: Az amerikaiakkal Blamonttól délnyugatra, a franciákkal pedig a Hartmann-swelerkpfon vívott előtéri harcokban foglyokat ejtettünk.

A többi harctéren nincs ujság.

Ludendorff, első főszállásmester.

Színház.

Heti műsor:

Kedd: Othello.

Szerda: Gyimesi vadvirág.

Csütörtök délután: Kaméliás hölgy.

Csütörtök este: Csárdáskirályné (Nagy Margit fellépte.)

Péntek: Drótostót.

Szombat délután: Ocskay brigadéros.

Szombat este: Boszorkányvár.

Vasárnap délután: Márványmenyasszony.

Vasárnap este: A bor.

A bérlők figyelmébe. A színház vezetősége a következőkben közli a közönséggel a bérletek lejáratát: Május 9-én, csütörtökön utolsó (60 ik) „A” bérltet; május 11-én, szombaton utolsó (60-ik) „C” bérltet; május 13-án, hétfőn utolsó (60 ik) „B” bérltet.

Ma este Shakespeare klasszikus tragédiája az Othello kerül színre. A címszerepet Bihari Ákos. Desdemónát Hevessy Mariska játssza.

A gyimesi vadvirág. Vasárnap este zsufolt ház nézte végig a nálunk már oly régen színre nem került Gyimesi vadvirág című népszínművet, amelyben a színháznak úgy az énekes, mint a prózai személyzete kiváló sikert aratott. A repriz fényes bizony-sága volt annak, hogy a mi publikumunk mindenkor szívesen látta a népszínmű előadásokat, aminek bizonyosságaként a Gyimesi vadvirág szerdai előadása iránt is a legmelegebb érdeklődés nyilvánul.

Csárdáskirálynő — vendégszereplés. Csütörtökön este, a műser egyik legmegkedveltebb operettje, a Csárdáskirályné kerül színre, amelynek különösebb érdek-séget kölcsönöz ezen az estén, hogy Stazi komtesz szerepében Nagy Margit, egy fiatal művésznő lép fel. Nagy Margit szerződtetés céljából lép fel.

E. Kovács Mariska fellépte. Vasárnap este Gárdonyi Géza pompás népszínművét, A bort eleveníti fel a szintársulat. Ennek az előadásnak a keretében a népszínmű legjelentősebb női szerepében lép fel a színházi közönség legkedvencebb művésznője E. Kovács Marika, a kinek minden egyes felléptét méltán ünnepnek tekinti a közönség, amely megtanulta ennek a differált egyéniségű művésznőnek értékes tudását becsülni.

A színház igazgatósága ügyes megbízható színházi szolgát keres. Jelentkezni lehet a színházi irodában.

Főszerkesztő: Dr KRÜGER ALADÁR. Felelős szerkesztő: Dr. PAPP KÁROLY. Kiadótulajdonos: Szent László-nyomda r. t.

Felső kereskedelmi és polgári iskolai magánvizsgákra előkészít felelősséggel a Donát-féle ker. magántanfolyam. Minden hónapban kezdődik új ker. tanfolyam hölgyek részére gyors- és gépirásra, ker. számtanra, könyvvitelre. Beöthy Ödön-u. 30. Telefon 1000.

A Püspök gyógyfürdő megnyilt. tisztelettel értesítjük a gyógyulást kereső közönséget, hogy vasárnap április 28-ától az összes fürdőink rendelkezésre állanak és pedig I. oszt. női, I. oszt. férfi, tükörfürdők, kád, mór, iszap, uszoda, orvosi rendeletre kombinált fürdők is. **A Püspökfürdő** Nagyvárad legszebb kiránduló helye. Villanyvilágítás az egész fürdőtelepen és az összes szobákban. Vendéglőinkben mindenről kellőleg gondoskodtunk. Fürdővonatok május 1-től naponta rendszeresen közlekednek. Tisztelettel **A Fürdőigazgatóság.**

Nyíltér.

Árjegyzék:

Porcellán mozsár, fűtővel	8
Majolika gyümölcs állvány	8
Majolika tálcák fogóval	8
Majolika cukortartó díszes	8
Majolika gyümölcs kosár	8
Vízes készlet csiszolt üveghő	8
Boros	8
Likör	8
Sörökészlet színes aranyozással	8
Boroskészlet színes	8
Vízeskészlet színes	8
Likörökészlet színes	8
Befőtteskészlet kristály fehé	8
Gyűrű készlet kristály üveghő	8
Majolika fali óratartó színes	5
Majolika vízszükséglet színes	5
Konyvár kosár színes üveggel	5
China ezüst cukortartó	5
China ezüst gyümölcs állvány	5
Majolika virágvás színes	5
Majolika virágfűzők	5
Majolika dísz figura	5
Porcellán főzőlábos	5
Porcellán főzőfazék	5
Teakészlet színes aranyozással	40
Kávékészlet színes aranyozással	40
Feketes készlet színes aranyozással	40
Ebődökészlet felszerelve, sz. aranyozással	120
Hidegfelvágotás készlet sz. aranyozással	25
Monsókészlet színes fin. díszítéssel	80
Fali tükör színes aranyozott kerettel	25
Asztali lámpa teljesen felszerelve	25
Függő	25
Teás pohár China ezüst foglalatban	8
Teás csésze szin. finom aranyozással	8
Kávé	8
Köpcésze	8
Főzőlábos barna tűzálló füllel	8

Nippek, Figurák, Szent Antal szobrok, Mária szobrok, Szentelt viztartók, Konyhaberendezési cikkek, Képek, Ablaküvegezés. Eladás nagyban és kicsinyben!! **KOMLUS TESTVÉREK** üveg, porcellán, lámpa, táblaüveg és diszműáru nagykereskedés. Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz. Telefonszám 372.

VIGADÓ mozgó-színház MA Bréma Vera dráma 3 felvonásban. Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

URANIA mozgó-színház MA Isten ostora Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

APOLLÓ mozgó-színház MA A Budapesti Modern színház kabaréestélye Az előadások vasárnap d. u. 3 órakor, hétköznap 5 órakor kezdődnek

Nincs RAFFIA de a **LEGJOBB SVÉD SZÓLÓKÖTŐ-FONAL** kilónként 15—20 koronáért Helfy zsák és zsinagáruüzletben Nagyváradon, Kossuth-u. kapható.

A püspökfürdő vasuti menetrendje:

Nagyváradról ind.: 9:50 2:19 4:39 8:10*
Püspökfürdőbe érke: 10:21 2:51 5:11 8:49*
Püspökfürdőből i.: 10:59 3:29 7:11 9:29*
Nagyváradra érke.: 11:31 3:57 7:43 9:57*
A *-al jelzett vonatok csak ünnep- és vasárnap közlekednek.

Beraktározás.

Áruk, butorok, termények stb. hosszabb vagy rövidebb időre való beraktározására megfelelő helyiségek, ezeken kívül boros- és szárazpincék, istállók, kocsiszínek is állanak rendelkezésre. A beraktározott árut tüz- és betörés ellen biztosítjuk. Közelebbi felvilágosítással szolgál a

Fekete Sas és Zöldfa R.-T. beraktározási osztálya. Iroda Sas-passage 22. sz. lépcső. TELEFONSZÁM: 14-00.

IZSÁK LIDIA

Elsőrendű fűzőszalon NAGYVÁRAD, Nagy Sándor-u. 1. Parkszálloda épületében Interurbán telefon: 11-53 szám.

A Szigligeti-színház művésznőinek egyedüli fűző szállítója. — Tisztításokat és átalakításokat elvállalunk. Fűzők mérték után a legrövidebb idő alatt elkészítetnek.

Új férfiszabó műhely!

Szíves tudomására hozom a tisztelt uri közönségnek, hogy **URI-DIVAT SZABÓMŰHELYEMET MEGNYITOTTAM.**

Elvállalom új ruhák készítését a legújabb divat szerint, ugyszintén ruhák fordítását és vasalását mérsékelt áron. Meghívásra házhoz megyek. Kérem a n. é. közönség szíves támogatását

Tisztelettel **Hottya Károly** uri-divatszabó Szent János-utca 42.

Meghívó

1918. évi május hó 15-én délelőtt 11 órakor az intézet üzlethelyiségében tartandó

XI. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése a XI-ik üzletéről, valamint a mérleg és üzleteredmény-számla előterjesztése.
2. Felügyelő-bizottság jelentése az évi mérlegről és üzleteredmény-számláról.

3. 1 mérleg megállapítása, felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
4. Két igazgatósági tag választása.
5. Felügyelő-bizottság választása.
6. Bíráló tanácsosok választása.
7. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 12. §-a értelmében csak azon részvényesek gyakorolhatják jogaikat a közgyűlésen, kik a közgyűlést megelőző nap déli 12 óráig a Magyar Bank r.-t. pénztáránál, Pénzügyintézet Központnál Budapest, Győri Első Takarékpénztárnál Győr, Arad-Csanádi Takarékpénztárnál Arad, a még le nem járt szelvényvel együtt letett részvényről, letéti-jegy birtokában vannak. Minden részvény egy szavazatra jogosít, tekintet nélkül a részvényes által letett részvény számára. 15-ik §. értelmében a részvényesi jogok a közgyűlésen meghatalmazott által is gyakorolhatók.

Magyar Bank R.-T. zárszámadása az 1917-ik évről.

VAGYON

Mérleg-számla 1917. december hó 31-én.

TEHER

	Korona	fill.		Korona	fill.
Pénzkészlet	18644	27	Alaptőke	600000	—
Váltók	3611514	45	Veszteségi tartalék	300000	—
Szelvény	728	—	Nyugdíjalap	680	—
Értékpapir	246039	26	Betétek	860185	05
Községi kölcsön	13192	—	Visszleszámitolás	2159109	—
Értékpapir előleg	2069	60	Átruházott kölcsönök	253751	04
Jelzálog kölcsönök	277775	91	Hitelezők folyószámlán	346650	29
Adósok folyószámlán	406121	75	Különféle hitelezők	144812	74
Ingatlanok	69097	—	Átmeneti tételek	51858	41
Különféle adósok	9137	66	Nyereség egyenleg	6456	95
Berendezés	7200	—			
Átmeneti tételek	61983	58			
	4723503	48		4723503	48

VESZTESÉG

Eredmény-számla 1917. december hó 31-én.

NYERESÉG

	Korona	fillér		Korona	fillér
Kamatok	243743	01	1916. évi nyereség előhozat	470	45
Költségek:			Kamatok	270270	08
tiszti fizetések, lakbérek,			Házbérijövedelmek	2952	30
pótlékok 30130-17			Kétes követelésekre befolyt összegek,		
házbér, könyvek, nyom-			értékpapir árf. nyereség és egyéb		
tatványok 34574-81			nyereségek	197443	50
	64704	98	Jutalék	4977	10
Adók és illetékek	8645	18			
Leírások	152563	31			
Tiszta nyereség	6456	95			
	476113	43		476113	43

Nagyvárad, 1917. december-hó 31.

Kerekes Anus
könyvelő.

Kerekes Elek
pénztáros.

Schenker Ferenc
vezérigazgató.